

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

www.sindicat.net/dona

Franqueig
concertat
02/444

Número 425

Novembre 2009

Cap violència

Eina sindical d'informació
Secretaria de la Dona

Proposta Didàctica

Dialoguem, parlem, ens entenem?

Ens socialitzem a través del llenguatge, sabem que formem part d'un col·lectiu perquè fem servir la mateixa llengua, una llengua que amb l'ús es manté viva, perquè es transforma i s'adapta a les necessitats, als principis i a les creences de l'imaginari col·lectiu. I si un col·lectiu es defineix a través de la llengua, veiem com encara s'arrossega una evidència aclaparadora i és com el llenguatge ho ara invisibilitza les dones.

Així doncs, cal continuar reivindicant, treballant, lluitant, sensibilitzant i exigint. Cal omplir de contingut noves paraules i impregnar les velles de noves connotacions. I a vegades ens en sortim i a vegades no. Coresponsabilitat, per exemple, ara mateix és un mot que no crea equívocs, és d'una claredat contundent, ser coresponsable només s'entén des de la igualtat i en la igualtat. En canvi, amb coeducació la cosa no acaba de rutllar, en general no aconseguim d'anar més enllà del fet de reunir els nens i les nenes en un mateix espai. I amb això no n'hi ha prou, cal que també s'entengui com una pràxis educativa que no només té junts nenes i nens sinó que també els dona la mateixa rellevància, sense subordinacions implícites que són encara un llast molt feixuc.

I això ha de canviar, aquest és un compromís i una responsabilitat que no podem defugir; cal reivindicar, sobretot des del mateix món educatiu, l'autèntic concepte de coeducació i de les actituds i valors que comporta.

D'altra banda, si obrim una mirada general, som en un moment en què encara s'incompleix la igualtat de drets entre homes i dones, som en un món que encara discrimina greument les dones i on les dones poden patir episodis de violència pel sol fet de ser-ho. Una realitat encara més punyent és quan les paraules es degraden en una utilització políticament

Editorial

correcta que no es correspon amb una autèntica voluntat d'aplicar-ne l'autèntic significat. Mentrestant la discriminació en funció de gènere impregna funcions, estereotips, valors i relacions en una societat que encara està massa lluny de resoldre la xacra terrible de la violència contra les dones.

I en aquest context, els centres educatius són un espai privilegiat per fer evidents les causes de la discriminació i lluitar-hi. O, dit d'una altra manera, per fer visibles i prendre consciència de les limitacions que se'ns imposen pel fet de ser homes o dones i cap a on ens porten els prejudicis inherents als estereotips de cada gènere.

Potser ens cal recordar i tenir en compte pensaments com el de Friedrich Von Hügel "La norma d'or és ajudar a escapar els qui estimem de nosaltres mateixos".

El camí és la llibertat de totes i tots, des del respecte mutu i la igualtat de drets. I un clam unànim:

No a la violència

Proposta didàctica : Mots i conceptes?

● Objectiu general posar en qüestió i debatre conceptes i paraules, que pel seu ús queden impregnades de connotacions que en molts casos entrebanquen la comprensió entre les persones i dificulten la resolució de conflictes.

1. Activitat en petit grup:

Fer petits grups, de 4, màxim 5 alumnes.

Repartir les paraules i proposar que cadascú expliqui què vol dir cada concepte i consensuar una primera definició entre tots i totes. A partir d'aquí buscar altres possibles definicions, discutir-les i acabar per consensuar una definició per aportar al gran grup.

2. Activitat en gran grup

A partir d'una paraula, el grup que l'ha treballat exposa i comenta com i quina és la definició que han consensuat, de tal manera que també sigui extensiu al gran grup un diàleg on tothom pugui aportar la seva visió, i el perquè s'ha decidit per aquella definició.

3. Activitat en gran grup

Una vegada treballades totes les paraules proposar separar-les en llistats de les que serien desitjables poder-les utilitzar i quines eliminaríem si fos possible.

4. Activitat en petit grup

Proposar al petit grup que escriguin les característiques indispensables de qui seria:

- A."Una dona 10"
- B."Un home 10"
- C."Una persona 10"

5. Treball en gran grup

Aportar i debatre totes les propostes de l'exercici anterior, apartat per apartat.

Fer notar les possibles diferències que hi hagi entre dones 10 i homes 10, i quines tenen a veure amb rols socials i estereotips. Obrir el diàleg i el debat.

Glossari

1. Societat
2. Abús
3. Coeducació
4. Discriminació de gènere
5. Respecte
6. Estereotip
7. Feminisme
8. Responsabilitat
9. Maltractar
10. Drets humans
11. Rols
12. Equitat
13. Corresponsabilitat
14. Homofòbia
15. Igualtat
16. Vulnerar
17. Lesbiana
18. Prevenció
19. Masclisme
20. Judici
21. Patriarcat
22. Violència
23. Homosexual
24. Estimació
25. Prejudici
26. Misogin
27. Creença
28. Conflicte
29. Violència masclista
30. Sexe
31. Gènere
32. Cultura
33. Llei
34. Sostre de vidre

Qüestions i qüestionaris

A hores d'ara, tothom afirma el que molts estudis científics constaten, que la personalitat es conforma sobretot durant els primers anys de vida, d'aquí la importància del compromís de l'ensenyament amb una educació en els valors de l'equitat entre els gèneres, el respecte a la diferència i la no-violència. En aquest context, la secretaria de la dona d'USTEC.STEs ha volgut analitzar la incidència en els centres educatius de la norma que introdueix la coeducació a les Instruccions d'inici de curs: "igualtat d'oportunitats per a nens i nenes".

Al mes de maig de 2009 vàrem passar un qüestionari a tots els centres educatius públics i privats, i de l'anàlisi de les respostes n'hem obtingut una sèrie de conclusions.

Hi ha un gran desconeixement d'aquesta norma, fins i tot de la seva pròpia existència. Els conceptes d'igualtat i de coeducació resulten molt confusos i el que ens sembla més preocupant és que no s'han generat significativament ni més comissions de coeducació, ni més projectes dels que ja hi havia. El professorat interessat ens ha expressat la necessitat que veu de treballar més la coeducació, com també de disposar de més recursos, formació i temps per tal de fer-ho possible.

En concret, el professorat explicita la manca d'informació i formació suficients com també la manca de temps a causa de les excessives tasques burocràtiques que ha d'assumir i de la pressió que comporta el pes que s'està donant als aspectes més instructius del currículum (competències bàsiques), molt per damunt dels vinculats a la formació integral de la persona. En queden afectats, molt especialment, tots aquells valors que impliquen la inclusió plena de les dones i de la seva forma de fer i de mirar el món. I a tot això encara cal afegir-hi el traspàs cap a l'escola per part de les famílies de la responsabilitat de l'educació en valors.

A les Instruccions d'inici de curs 09-10 a l'apartat 33 s'hi enuncien tot un seguit de principis coeducatius que s'han d'aplicar, però..., s'apliquen? La coeducació ataca les arrels de la discriminació. Ara bé, a l'apartat 34 de les Instruccions d'inici de curs hi podem llegir que "l'edició de llibres de text i altres materials didàctics no requereix l'autorització prèvia del Departament d'Educació". Qualsevol material destinat a l'aprenentatge hauria de passar per un control de qualitat, tant en l'aspecte curricular com en el coeducatiu.

Amb una definició equívoca de la norma, amb mancances de formació i de recursos i sense les condicions necessàries per a la seva aplicació, la figura que assumeixi el projecte coeducatiu no té reconegudes ni la coordinació, ni les hores per dur a terme les tasques específiques, ni cap complement retributiu. De fet, ni tan sols cal que pertanyi al claustre, pot ser qualsevol membre del consell escolar del centre.

El Departament té l'obligació de generar la necessitat de l'educació en coeducació i posar tots els mitjans adients i suficients per tal que es pugui dur a terme en tots els centres educatius i en tots els nivells.

La coeducació és l'eina per prevenir les violències!